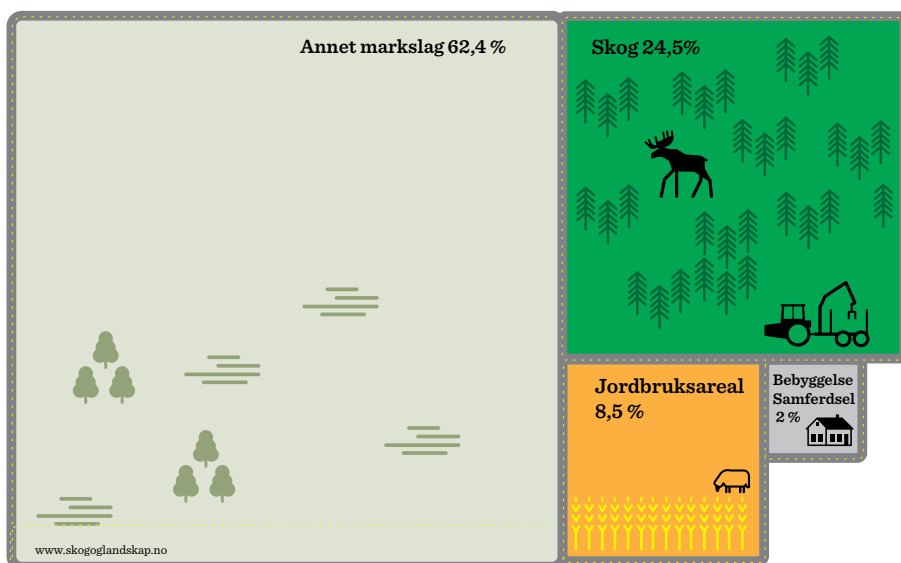

Arealbarometer for Haram

Oppdaterte kart over areal egnet for matproduksjon

12.12.2013

skog +
landskap

Arealressurskartet for Haram kommune er nå oppdatert av Norsk institutt for skog og landskap. Kartet gir detaljert informasjon om arealressursene i kommunen. Det brukes til planlegging, konsekvensutredninger, statistikker og kontroll av arealtilskudd i landbruket.

I Haram er 8,5 % av landarealet jordbruksareal. Det meste av jordbruksarealet er fulldyrka jord (17 087 dekar).

Arealressurskartet gir informasjon om ressursgrunnet. Det viser hvilke arealer som kan brukes til landbruksproduksjon.

Søknadene om produksjonstilskudd gir informasjon om hvordan arealene faktisk brukes. De viser blant annet at 85 % av jordbruksarealet i Haram brukes til produksjon av grovfôr.

Jordbruksareal består av fulldyrka jord, overflatedyrka jord og innmarksbeite.

Fulldyrka jord
Jordbruksareal som er dyrka til vanlig pløyedybde og kan benyttes til åkervekster eller eng, og som kan fornyes ved pløying.

Overflatedyrka jord
Jordbruksareal som for det meste er rydda og jevna i overflata slik at maskinell høsting er mulig.

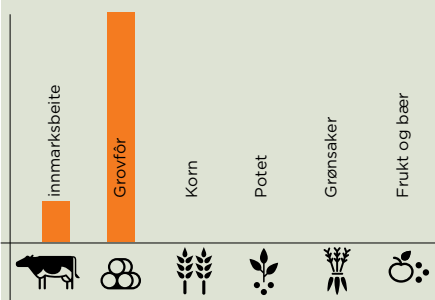
Innmarksbeite
Innmarksareal som kan benyttes som beite, men som ikke kan høstes maskinelt. Arealet skal ha tydelig kulturpreg. Minst 50% av arealet skal være dekt av grasarter eller beitetålende urter.

Arealressursene i Haram kommune:

Arealtype	dekar	%
Jordbruksareal:		
Fulldyrka	17 087	6,7
Overflatedyrka	301	0,1
Innmarksbeite	4 064	1,6
Skog	62 079	24,5
Bebyggelse/samferdsel	5 092	2,0
Annet markslag	158 228	62,4
Ikke kartlagt	6 811	2,7
Sum	253 662	

Kilde: Arealressurskart (AR5). Skog og landskap

Søknadene om produksjonstilskudd for Haram kommune:

Veksttype	dekar	%
Innmarksbeite	2 621	15,3
Grovfôr	14 492	84,7
Korn	0	0,0
Potet	0	0,0
Grønnsaker	0	0,0
Frukt/bær	2	0,01
Sum	17 115	100

Kilde: Søknad om produksjonstilskudd. SLF

I Norge er
Kun

3%

av arealet jordbruksareal, og bare 1/3 av dette er egnet for produksjon av matkorn. For OECD-landene er andelen nær 40%

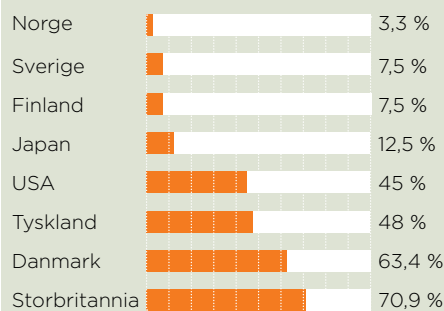
Kilde: NOU 2013 - 10

Stortinget har vedtatt at matproduksjonen i Norge skal økes med 20 prosent fram til 2030.

Verdens befolkning passerte i 2011 7 milliarder mennesker, og i 2050 er den beregnet til å være 9 milliarder. FAO har beregnet at den globale matproduksjonen må økes med 70 % for å sikre verdens befolkning tilstrekkelig med mat innen 2050.

En slik utvikling vil sette produksjonsarealene under press, både i forhold til tilgjengelig areal, og i forhold til kvaliteten på jordressursene.

Jordbruksareal i prosent av landareal:

Kilde: Verdensbanken

I Norge er kun 3% av landarealet jordbruksareal.

Det er lavere enn i andre land det er naturlig å sammenligne oss med.

Reduksjon i jordbruksareal i drift.

Det er 5 år siden Skog og landskap sist oppdaterte arealressurskartet for Haram kommune. I oppdateringen er blant annet 500 dekar med innmarksbeiter omklassifisert til skog eller åpen fastmark.

Jordbruksarealene i Haram brukes i hovedsak til grovfôrproduksjon og innmarksbeite. Endret aktivitet i landbruket i Haram kommune har ført til at mange gårdsnære areal som tidligere var innmarksbeite nå er grodd til med skog.

I et lengre perspektiv ser man at jordbruksarealet i drift i Haram er redusert med 12 % i perioden 2000 til 2010. I 2000 var 20 099 dekar i bruk, mens det i 2010 var redusert til 17 758 dekar (SSB).

På kartet vises avgang i jordbruksareal med rød farge. Vekst i jordbruksareal vises med grønn farge. Gul farge er endringer innen klassene med jordbruksareal. Fiolett farge viser andre arealendringer.

Nedbygging av jordbruksarealer er en irreversibel prosess, og areal som blir bygget ned kan ikke tas i bruk igjen til matproduksjon.

Nedbygging

Dette skjer ofte rundt store byer og tettsteder, der også mye av den beste landbruksjorda ligger.

Gjengroing

Dette er et problem på de mer marginale arealene, og skjer som følge av endret beitebruk.

Oppdyrking

Arealer dyrkes opp. Mye av arealene som dyrkes opp eller ryddes blir til innmarksbeite.

Hvorfor er det viktig å ta vare på matjorda?

1.

Matjord er en knapp og ikke-fornybar ressurs.

2.

Klimautfordringene vil endre forutsetningene for matproduksjon over hele kloden.

3.

Befolkningsveksten gir behov for større arealer til jordbruk.

4.

Nok mat, trygg mat, kortreist og god mat blir en viktigere del av vår livskvalitet.

Ett dekar hvete kan gi 1000 brød hvert år!

Dyrkbar jord i Haram kommune

Dyrkbar jord er arealer som kan dyrkes opp, slik som et skogområde med god jord. Disse arealene kan dyrkes opp til fulldyrka jord.

Jordloven slår fast at dyrka jord ikke kan brukes til formål som ikke tar sikte på jordbruksproduksjon. Loven legger også vekt på at dyrkbar jord ikke skal brukes på en måte som hindrer oppdyrking i framtiden.

I Haram kommune er det 19 860 dekar med dyrkbar jord.

Kart over dyrkbar jord finnes på Skog og landskap sine nettsider.

Les mer:

→ **Arealressurser:**
www.skogoglandskap.no/temaer/ar5

→ **Jordsmonn:**
www.skogoglandskap.no/eidsvoll/jordsmonnkartlegging

Norsk institutt for skog og landskap
Pb 115, NO-1431 Ås
T: +47 64 94 80 00
skogoglandskap.no